

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها»
(ماده (۱۰) جمع‌بندی کمیسیون)

مقدمه

یکی از مواد مهم لایحه درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها که دارای تداخل با لایحه مالیات بر ارزش افزوده نیز هست ماده (۱۰) مصوب کمیسیون است. اهمیت این ماده از آنجاست که اولاً، دارای مرجع رسیدگی واحد نیست (کمیسیون اقتصادی و کمیسیون مشترک درآمدهای پایدار شهرداری‌ها) و به همین دلیل لازم است بررسی‌کنندگان نسبت به مواضع موجود همسنگ شوند و ثانیاً، عدم توجه به ملاحظات کارشناسی می‌تواند پیامدهای مشکل‌ساز برای منابع عمومی دولت طی سال‌های آینده ایجاد کند.

مخصوصی سخن علی

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال چهارم

ماده (۱۰) لایحه درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها (مصوب کمیسیون)

از مجموع منابع مالیات و عوارض و جرائم موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده (به‌استثنای مالیات سلامت موضوع ماده (۳۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴) به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) به‌عنوان سهم درآمد عمومی کشور و پنجاه درصد (۵۰٪) سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها تعیین می‌شود.

شماره ثبت:

۴۷۶

شماره چاپ:

۱۶۶۲

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۹/۱۲

اظهار نظر کارشناسی درباره متن مصوب کمیسیون

مطابق قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور، مجموع وصولی مالیات بر ارزش افزوده در سال ۱۳۹۸ حدود ۸۶ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که از این میان، حدود ۴۸ هزار میلیارد تومان به‌عنوان سهم درآمدهای عمومی کشور، حدود ۳۲ هزار میلیارد تومان سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان مالیات سلامت است. در نتیجه انتقال یک واحد درصد از سهم منابع عمومی کشور به سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، موجب کسر بیش از ۱۵ هزار میلیارد تومان از منابع عمومی در نظر گرفته شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ خواهد شد.

معاونت پژوهش‌های

اقتصادی

دفتر مطالعات مالیه

عمومی و توسعه

مدیریت

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۳۰۱۶۳۹۱-۳

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۹/۱۶

گفتنی است لایحه درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در مردادماه ۱۳۹۷ در هیئت دولت تصویب و در شهریورماه همان سال به مجلس شورای اسلامی ارسال گردیده است. واضح است که این لایحه (و پیش‌بینی سهم ۵۰ درصدی برای منابع عمومی و ۵۰ درصدی برای شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در آن) در شرایطی تهیه و تنظیم شده که وضعیت بودجه دولت نسبتاً عادی و بدون چالش‌های جدی بوده است، اما پس از وضع مجدد تحریم‌های ظالمانه علیه جمهوری اسلامی ایران و ایجاد محدودیت برای دولت در استفاده از منابع حاصل از صادرات نفت، منابع عمومی کشور با تنگنای شدید مواجه شده است که می‌توان از آن با عنوان «شوک درآمدی» یاد کرد. از سوی دیگر،

شهرداری‌ها و دهیاری‌ها اثرات شوک وارد شده ناشی از تحریم‌های مذکور را با شدت بسیار کمتری احساس می‌کنند (به علت عدم وابستگی مستقیم به منابع حاصل از صادرات نفت). بنابراین در این شرایط، افزایش منابع شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به قیمت کاهش منابع عمومی کشور، موجب تشدید محدودیت در منابع عمومی و مبهم‌تر شدن چشم‌انداز اداره کشور در سال‌های آینده خواهد شد.

همچنین با توجه به دائمی بودن قانون و رفع دغدغه نمایندگان محترم در زمینه افزایش منابع شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، می‌توان فرایندی تدریجی برای افزایش سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از منابع مالیات بر ارزش افزوده پیش‌بینی کرد. این فرایند تدریجی از آن جهت حائز اهمیت است که در نتیجه آن، کاهش منابع عمومی به یکباره اتفاق نخواهد افتاد و دولت این فرصت را خواهد داشت که منابع جایگزین را به مرور زمان تمهید کند و از سوی دیگر دغدغه افزایش منابع شهرداری‌ها و دهیاری‌ها نیز در طی زمان مرتفع خواهد شد.

جمع‌بندی و پیشنهاد

لایحه «درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها» در شرایطی در دولت تهیه و تنظیم شده است که وضعیت بودجه دولت نسبتاً عادی و بدون چالش‌های جدی بوده است، اما در شرایطی که منابع عمومی کشور با شوک روبه‌رو شده است، این حکم نیازمند بازنگری خواهد بود (کاهش ۱ درصدی سهم منابع عمومی کشور از محل مالیات بر ارزش افزوده، موجب کاهش بیش از ۱۵ هزار میلیارد تومانی منابع عمومی در سال آینده خواهد شد). در همین راستا و در صورت اصرار نمایندگان محترم به افزایش سهم شهرداری‌ها از این محل، می‌توان در یک فرایند تدریجی به این هدف دست یافت به این صورت که طی چهار سال، سهم شهرداری‌ها افزایش و سهم دولت کاهش یابد تا اینکه سهم ۵۰ درصدی برای هر یک حاصل شود.

در همین رابطه متن زیر پیشنهاد می‌شود:

ماده (۱۰) - سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از مجموع درآمدهای موضوع ماده (۳۸) و بند «ج» ماده (۴۳) قانون مالیات بر ارزش افزوده (مصوب ۱۳۸۷) - به استثنای مالیات سلامت موضوع ماده (۳۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - در سال اول اجرای این قانون به میزان ۴۰ درصد (به عنوان عوارض) و سهم درآمدهای عمومی کشور به میزان ۶۰ درصد تعیین می‌شود. سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از سال دوم اجرای این قانون، طی سه سال، هر سال به میزان سه ممیز سی‌وسه واحد درصد (۳/۳۳٪) افزایش می‌یابد تا به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و پنجاه درصد (۵۰٪) سهم درآمدهای عمومی کشور برسد.

